

VARANGERLINJER

Kundeinformasjon april 2013

Foto: Lene Stavd

VARANGER KRAFT 75 ÅR

VARANGER KRAFT ER 75 ÅR

Det tidligere hovedkontoret til Varanger Kraft var i mange år i Oscarsgata i Vadsø (foto: Varanger Krafts arkiv).

Den 6. mars 1938 satt 14 menn sammen i på formannskapskontoret i Vadsø. De var representanter for byene Vardø og Vadsø, samt herredene Vardø, Nord-Varanger, Berlevåg, Nesseby, Polmak og Tana. Varangerhalvøens kraftselskap ble stiftet; et selskap med formål å forsyne Varanger med elektrisk kraft.

I 1938 bodde det 15 000 mennesker i Varanger-området. Omtrent 90 prosent av all elektrisiteten i Finnmark fylke ble produsert av gruveselskapet A/S Sydvaranger. Dessuten fantes små, motordrevne elektrisitetsverk i noen få kommuner. De privilegerte som var tilknyttet disse, brukte strømmen med andakt og da helst bare til belysning.

Høsten før stiftelsen hadde man begynt å lodde interessen hos innbyggerne for å få strøm inn i huset. Men salget av forhåndsabonnementer gikk tregt; folk var forsiktede og tegnet abonnement på veldig lite strøm. I Tana var det så liten interesse at

Sikre og varige løsninger - hver dag.

Det er mottoet vi i Varanger Kraft lever etter.

I 75 år har vi levert energi og nødvendig infrastruktur i Øst-Finnmark. Det har vi tenkt å fortsette med.

overingeniør Haaland i 1938 truet med at Tana ikke ville få kraft fra det planlagte kraftverket i Kongsfjord i det hele tatt.

Varangerhalvøens kraftselskap begynte utbyggingen av kraftverket i Kongsfjord rett etter stiftelsen i 1938. Samtidig trakk mørke skyer over Europa, og da Norge ble okkupert i 1940, hadde det unge kraftselskapet så vidt fått levert utstyr og materiell til Kongsfjordverket. I 1939 hadde også Kommunalbanken trukket tilbake tilsagnet om 2,1 millioner kroner i lån, på grunn av krigens virkning på pengemarkedet. Da krigen brøt ut, hadde også prisene på materiell, drivstoff og utstyr steget, og vanskeliggjorde utbyggingen. Kobber som skulle brukes til kraftlinjene, hadde blitt "lånt" til anlegg andre steder i landet.

I 1942 "oppdaget" okkupasjonsmakten Kongsfjordverket, og beordret forgang i byggingen. Men mannskapene som ble kommandert til dette arbeidet, trenerte arbeidet. Takten var svært langsom, og stadig vekk var

levering av materiellet forsinket. Arbeidsmoralen var passende lav og kraftverket ble da heller ikke ferdig under krigen. Høsten 1944 ble den brente jords taktikk også brukt på Kongsfjord. De tyske styrkene sørget for å sprengte begge turbinene og ødelagde instrumenttavla, apparatanlegget og begge generatorene før de forlot området. Men okkupantene hadde ikke regnet med at mannskapenes lave arbeidsmoral under deres ledelse skulle snu til pågangsmot og vilje til å gjenoppbygge anlegget etter krigen.

Allerede sommeren 1945 begynte reparasjonsarbeidet. Kontorene til Varangerhalvøens kraftselskap i Vadsø ble også tilintetgjort høsten 1944, og kontorfullmektig Georg Hildonen tok i bruk midlertidige kontorer på Langnes i Tana. Herfra ble arbeidet med gjenoppbyggingen ledet. De første årene etter 2. verdenskrig var preget av mangel på materiell, men det ble til gjengjeld veid opp for av stor iver etter å få kraftverket på Kongsfjord i drift. Bygningsmateriale ble oftest transportert opp med hest, men da generatoren skulle opp til kraftverket, ble den satt på beltevogn.

Her har en generator ankommet Kongsfjord og skal transporteres til kraftverket. Bildet er tatt på 1940-tallet (foto: Varanger Krafts arkiv).

Havnegata i Vadsø. Kabelstrekkingen ble gjort for hånd de første årene (foto: Varanger Krafts arkiv).

Først i 1947 ble Kongsfjord kraftverk ferdigstilt og satt i drift, nesten ti år etter selskapets stiftelse. Det skulle forsyne kommunene på Varangerhalvøya med elektrisitet. Året etter ble Varanger Kraftlag AL stiftet, med mål om en utbygging av et kraftverk i Gandvik. Omfattende linjebygging for å få strøm ut til abonnentene ble igangsatt i samme prosess. Gandvik skulle forsyne kommunene Sør-Varanger, Nesseby, Tana og Polmak.

Kraftlaget levde side om side med Varangerhalvøens kraftselskap i flere år. Koblingene mellom selskapene var tette; flere personer jobbet for begge selskapene og mange møter ble holdt samtidig. 10. desember 1952 var kraftverket i Gandvik ferdig utbygd og begynte å levere strøm inn i nettet. Det var i praksis slutten for de 15 årene med Varangerhalvøens kraftselskap og det ble slått sammen med Varanger Kraftlag.

VAKE - VERDENSMESTERSKAPET I KITING PÅ VARANGERHALVØYA

Hvor ofte er det verdensmesterskap i Finnmark? Ikke ofte, men i april blåste VAKE - Varanger Arctic Kite Enduro - i gang. Varanger Kraft er mesterskapets stolte hovedsamarbeidspartner.

Her står lagene klare til VAKE-starten, noen kilometer fra Berlevåg (foto: Liz Palm/VAKE).

Varanger Krafts sprintpris går til laget som først når det første sjekkpunktet Raggovidda. Det er i området Varanger Kraft planlegger en vindpark. I år ble vinnerne laget som betegnende nok heter Vindkraft. De fikk overrakt en samekniv hver av Varanger Krafts Kari Ann Hagen. Vi gratulerer!

Ikke nok med det; Vindkraft hadde styrke, egenskaper og utholdenhet nok til å gå hen og vinne VAKE 2013! Dermed ble de også verdensmestere for andre gang, attpåtil på ny verdensrekord. Under to døgn tok turen fra Berlevåg til Vardø. Laget består av Carl Gustav Rye-Florentz og Niklas Norman.

VAKE ble arrangert for femte gang i år, 9.-12. april med start i Berlevåg og mål i Vardø. Kitere fra mange deler av verden kommer for å konkurrere på de store viddene og islagte vannene vi har her. Det unike med området er nettopp at man kan kite og samtidig ha

utsikt over Varangerfjorden. Traséen er krevende, og mange lag måtte derfor bryte i år. Vindforholdene var varierende, men farta ble ganske høy på enkelte av etappene! Vinnerlaget ble målt til 76 km/t på slutten.

Varanger Kraft er stolte over å få være samarbeidspartneren til et så vel gjennomført mesterskap, drevet av den fantastiske vinden og de frivillige ildsjelene vi har her i Varanger!

Vindkraft mottar Varanger Krafts Sprintpris på sjekkpunkt Raggovidda (foto: Liz Palm/VAKE).